

Hakkuiden rakenne on vaarassa vääristyä, mikäli paperiteollisuuden puunhankinta pyörii pelkästään tukin hinnalla ja päätehakkuuleimikoilla, sanoo tutkimuspäällikkö Juha Hakkarainen MTK:n metsäryhmästä. Hakkarainen puhuu tänään Kainuun Metsänomistajien liiton vuosikokouksessa Kajaanissa klo 9.30.

MARKKINAT ELPYVÄT HITAASTI

Maailman talous näyttää olevan elpymässä ja ensimmäiset reaalitalouden merkit talouden piristymisestä ovat näkyvissä. Vuoden loppupuoliskolla paranevien suhdanteiden myötä paperiteollisuuden tuotannon uskotaan kääntyvän kasvuun. Vuonna 2003 sekä vientimäärien että hintatason ennustetaan vahvistuvan. Toisaalta sahateollisuudessa ei ole näkyvissä selviä kasvun merkkejä ja hintataso on edelleen erittäin alhainen.

Metsäteollisuuden käänteeseen odotetaan vauhdittavan myös raakapuun kysyntää vuoden loppua kohti. Samoin puun hintakehityksen ennakoitaan kääntyvän positiiviseksi vuoden 2002 loppupuolella. Kuitenkin on muistettava, että viime vuonna raakapuun tuonti ylsi ennätykselliseen 15,4 miljoonaan kuutiometriin. Mikäli tuonnin kasvu jatkuu ennakoidulla tavalla, nousuun kääntyvästä metsäteollisuustuotannosta huolimatta kotimaiset hakkuut voivat jopa laskea. Laskevat hakkuut merkitsevät myös laskevia puunmyyntituloja yksityismetsistä.

Maaliskuussa suoritetun kyselytutkimuksen mukaan metsänomistajien puunmyyntiaikomukset ovat vuonna 2002 pienemmät kuin kahtena edellisenä vuonna. Erityisesti myyntiverotuksen valinneiden metsäomistajien puunmyyntihalukkuus on selvästi laskenut. Toisaalta pinta-alaverolliset ilmoittavat hieman lisäävän myyntejään. Myyntiverotuksessa olevilla metsäomistajilla tarjonnan hintajousto lienee vahvasti positiivinen ja erityisesti heidän puumarkkinakäyttäytymisensä on pitkälti kiinni loppuvuoden hintakehityksestä.

Valitettavasti näyttää käyvän taas niin, että sahateollisuuden ahdingosta huolimatta kysyntä ja sitä myötä hintapaine kohdistuvat nimenomaan tukkipuun – ei kuituun. Sahauksen kumulatiivinen tulosprosentti oli viime vuonna -8,5 prosenttia eikä markkinatilanteessa ole tapahtunut paranemista. Siitä huolimatta alkuvuonna sahausmäärä oli korkeampi kuin koskaan aiemmin.

Tukin hyvä hinta on tietenkin metsänomistajille mieleen. Asialla on kuitenkin kääntöpuolensa. Mikäli integroituneen paperiteollisuuden puunhankinta pyörii pelkästään tukin hinnalla ja päätehakkuuleimikoilla, on vaara, että se johtaa sahateollisuuden kannattavuuskriisiin syvenemiseen ja hakkuiden rakenteen vääristymiseen. Tällainen hinnoittelu- ja puunhankintapolitiikka on vakava uhka ei vain sahateollisuuden vaan myös perhemetsätalouden toimintaedellytyksille pitkällä aikavälillä.

Markkinalähtöisessä metsätaloudessa metsäomistajat tekevät puunmyynti- ja metsätalouden investointipäätöksensä omaan arvomaailmaansa ja tavoitteisiinsa perustuen. Markkinoilla tasapainottavana tekijänä on puun hinta ja talouden suhdannevaihtelut näkyvät puumarkkinoilla: nouseva hintataso saa aikaan tarjonnan vahvistumisen ja päinvastoin.

Asiakassuhteiden ylläpitoon myös raakapuumarkkinoilla ja kaikissa suhdannevaiheissa kuuluu keskinäinen kunnioittaminen. Muuttuneessa markkinatilanteessa tulee etsiä uusia, rakentavia

toimintamalleja asiakassuhteiden toimivuuden ja kilpailullisten markkinoiden edellytysten rakentamiseen. Eivät kilpailulliset markkinat estä yhteistyötä - päinvastoin.

*Lisätietoja: tutkimuspäällikkö Juha Hakkarainen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.,
gsm 0400 870867*